

Om rundkjøringer og PIN-koder

AV

Fred G. Bergersen

PUBLISERT 11. februar 2008

Redigert utdrag fra boken «Har noen sett PIN-koden min?» av Fred G. Bergersen. Kolofon Forlag AS 2007. Gjengitt med tillatelse av forfatteren.

Jeg har fylt 60 år, og jeg snakker med meg selv. Ofte. Faktisk er det slik at jeg mer og mer liker å snakke med meg selv. Ikke det at jeg liker meg selv så forferdelig godt, det gjør jeg faktisk ikke, når jeg tenker meg om. Grunnen til samtalene er mer resultat av manglende alternativ. Det er lettvis å snakke med meg selv. Og jeg er ikke av dem som begrenser meg til korte utbrudd som «skal vi se sann» og liknende. Nei, jeg fører lange samtaler og kan gi atskillig ros om det er berettiget. Berettigelsen kan diskuteres, det er jeg klar over, for her kommer mitt eget skjønn inn. Mitt eget skjønn som blir mer og mer privat etter som årene går. Mye av det jeg mener og sier, passer ikke så godt for andre lenger. Men meg passer det bedre og bedre.

«Jeg kommer ikke til å klandre noen for å kjøre galt i en rundkjøring lenger. Slikt har jeg sluttet med.»

Noen ganger kan jeg si høyt: «Den der klarte du jammen bra, gitt», når jeg kommer ut av en rundkjøring uten at noen tuter på meg. Jeg bruker ofte mitt eget fornavn når jeg samtaler slik, selv om jeg vet det kan virke rart. Slikt gjorde jeg ikke for tyve år siden. Da snakket jeg ikke til meg selv på den måten. Da snakket jeg til andre. Da var det jeg som kjørte riktig, og om noen tutet i rundkjøring, kunne det godt være meg.

Om noen tuter i en rundkjøring nå, blir jeg redd. Ikke for lydene, men om jeg skulle ha gjort noe galt – noe jeg ikke har forstått. At jeg har blinket galt med retningsviseren eller kjørt i feil fil. Verst er det å tenke at jeg skulle kjøre imot kjøreretningen, at hele strømmen av sinte sjåfører kommer imot meg. Riktignok tar jeg meg sammen og tenker at akkurat *det* skal jeg klare å unngå. Så tomsete blir jeg ikke. Men det har nok andre også tenkt, alle de andre som er tatt for sånn tullekjøring. Nei, jeg kommer ikke til å klandre noen for å kjøre galt i en rundkjøring lenger. Slikt har jeg sluttet med. Nå er jeg glad for å komme gjennom uten å vekke oppsikt.

Det er så mye jeg ikke forstår lenger ... og mer kommer til for hver dag.

Men sånn som Perry har det, har jeg det ikke. Ikke ennå.

Perry er et par år eldre enn meg, sunnmøring og tidvis ganske tørst. Perry er ikke redd for noe, bortsett fra PIN-koder og de som forvalter passord og PIN-koder i samfunnet. Han er et ekstremt ordensmenneske, med systemer for alt. Dessuten er han lydig mot samfunn og medmennesker. Så når det heter seg at man ikke skal skrive ned PIN-koden, så gjør ikke Perry det.

Da vi i fjor skulle reise en tur til Kanariøyene, hadde Perry skaffet seg to nye remedier: Mobiltelefon og Visakort. Visakortet hadde han hatt i flere år, men aldri anvendt i noen minibank. Han turte ikke.

Da vi entret flyet på Gardermoen, hadde Perry slått av mobiltelefonen allerede i avgangshallen. På flyet snakket vi om hvor kjekt det var å ha med mobiltelefon, spesielt når vi bodde på forskjellige steder, slik vi gjorde.

Ring meg når du er klar til å spise, sms-et jeg Perry første kvelden.

Ikke noe svar. Snart kom han tustende til leiligheten min med telefonen i hånden.

- Hvordan slår man på denne, spurte han.
- Bare trykk der, sa jeg, så kommer beskjeder om hva du skal gjøre etter hvert.
- Jeg har gjort det, sa han. – Og så sier de på speilet her at jeg må slå PIN-koden.
- Ikke speilet ... du mener displayet.
- Samma det, jeg må ha PIN-kode, sier de.
- Har du den?
- Nettopp ikke. Hvorfor tror du jeg står her ellers?
- Han var uvanlig amper.
- Nei, selvfølgelig, sa jeg og burde skjønt at dette var et sårt tema.
- Husker du hvor du har den?
- Klart jeg gjør.
- Hvor er den, da, spurte jeg forsiktig.
- Jeg har dem hos Ingeborg.
- Dem?
- Ja, PIN-kodetallene vel, er det ikke dem vi snakker om?

Konversasjonen hadde blitt stakkato. Jeg var i ferd med å trenge meg inn i Perrys private sfære, inn i de hemmelige tjenestene jeg ikke hadde noe med.

Og derfor betrodde han meg svært motvillig og litt flau at han hadde PIN-koden hos en venninne i Oslo. Der hos Ingeborg lå koden i en kommode som hadde fire skuffer. Hvert tall i koden var skrevet på hver sin papirlapp og lagt i hver sin skuff innerst i hjørnet til venstre.

Det er et abolutt sikkert system, sa Perry stolt. – Jeg finner tallene bare jeg får tak i henne. Ingen andre kan finne dem.

Med min telefon og hjelp av opplysningen fant vi Ingeborgs nummer, og til alt hell var hun hjemme. Etter litt roting i skuffer og tøy ble alle fire sifre lest langsomt opp i telefonen og skrevet ned på en lapp. Tallene ble gjentatt høyt og tydelig. Perry takket og la på.

– Vet du om de har rett rekkefølge, spurte jeg. Han kvakk.

– Hva da?

– Tror du de fire tallene står i rett rekkefølge eller kan det være slik at du har fått tallene, men at de kanskje ikke står i riktig rekkefølge slik koden er, forklarte jeg omstendelig. Ansiktet til Perry skiftet farge.

– Hun må jo ha lest dem opp ovenifra og nedover, sa Perry vettskremt.

– Hva mener du?

– Hun må da skjønne at tallet i den øverste skuffen skal stå først og så følger de andre etter. Nest øverste skuff har tall nummer to, og så videre. Skuff nummer fire har det siste tallet.

– Og skuff nummer fire kan ikke være nederst, men øverst ...?

– Hva mener du nå, da?

– Ingen ting, jeg bare spør hva skuff nummer fire betyr. Om den kan inneholde første eller siste tall.

Vi sto i døråpningen og snakket som gretne gamle gubber. Perry trakk telefonen resolutt til seg og slo PIN-koden.

– Herregud. Det blinker stoppskilt her, og så star det Kodefeil! Hva er dette for noe?

Slike beskjeder er ikke noe for mennesker med orden i sakene. Han skalv på hendene og måtte igjen ringe Ingeborg med kommoden. Det dumme var at hun nå hadde lagt alle tallene i en haug i øverste skuff.

Perry var blek, men Ingeborg mente bestemt at hun husket rekkefølgen, og at han burde ta en sjanse.

– Om det er galt nå igjen har jeg bare ett forsook til. Da tror Telenor at jeg har stjålet telefonen. Det kommer til å bli masse pes!

Ingeborg kjente Perry godt, og med beroligende stemme guidet hun ham gjennom tallene.

Perry tastet hardt og besværlig hvert tall og mirakuløst ble telefonen slått på. Det skjedde en sen ettermiddag på Gran Canaria, en lørdag i februar, 2007, og akkurat i det øyeblikk mener jeg bestemt at jeg så den gladeste sunnmøringen på hele kloden.

Likevel. Perry hadde tatt avgjørelsen:

Dette skal jeg aldri oppleve igjen, sa han. – Jeg skal aldri slå av den telefonen mer. Når jeg kommer på flyplassen går'n rett i bøtta.

Og med denne kreative løsningen dro to bleke herrer ut i Gran Canarias natteliv.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 45, nummer 2, 2008, side 168-169

AV

Fred G. Bergersen, Organisasjonskonsulent og fersk forfatter